

Τίτλος Μαθήματος	Κλινική Πρακτική II				
Κωδικός Μαθήματος	NRS235				
Τύπος μαθήματος	Υποχρεωτικό				
Επίπεδο	Πτυχίο (1 ^{ος} κύκλος)				
Έτος / Εξάμηνο φοίτησης	2 ^ο έτος / 4 ^ο Εξάμηνο				
Όνομα Διδάσκοντα	Μαρία Νικολάου				
ECTS	3	Διαλέξεις / εβδομάδα	Κανένα	Εργαστήρια / εβδομάδα	Κλινική πρακτική: 56 ημέρες X 6,25 = 350 ώρες
Στόχοι Μαθήματος	<p>Γενικός σκοπός: Η ανάπτυξη ευρύτερων και εξειδικευμένων γνώσεων, στάσεων και δεξιοτήτων των φοιτητών στον κλινικό χώρο του Νοσηλευτηρίου σε σχέση με τις νοσηλευτικές παρεμβάσεις και τις σχετικές διαδικασίες. Η εξάσκηση στη φυσική εξέταση του ασθενούς, η εφαρμογή εστιασμένης εξατομικευμένης και ολιστικής νοσηλευτικής φροντίδας καθώς και η απόκτηση εμπειρίας στην εκτέλεση παρεμβατικών τεχνικών, με τη συνεχή επίβλεψη και καθοδήγηση Καθηγητών, Κλινικών Εκπαιδευτών ή και έμπειρου Νοσηλευτικού Προσωπικού που εργάζεται στο συγκεκριμένο χώρο.</p> <p>Ειδικός σκοπός: Η περαιτέρω εξοικείωση των φοιτητών με τον κλινικό χώρο του Νοσηλευτηρίου, τις υπάρχουσες διαδικασίες και την εφαρμογή της εξατομικευμένης και ολιστικής νοσηλευτικής φροντίδας με τη συνεχή επίβλεψη και καθοδήγηση Καθηγητών, Κλινικών Εκπαιδευτών ή και έμπειρου Νοσηλευτικού Προσωπικού που εργάζεται στο συγκεκριμένο χώρο.</p>				
Μαθησιακά Αποτελέσματα	<p>Με την ολοκλήρωση του μαθήματος ο διδασκόμενος αναμένεται να είναι σε θέση να:</p> <p>Γενικά Μαθησιακά Αποτελέσματα Μαθήματος:</p> <ul style="list-style-type: none"> Αξιολογεί την κατάσταση του ασθενούς εξασφαλίζοντας πλήρη, ακριβή, πραγματικά και σχετικά δεδομένα για τον κάθε ασθενή. Αναλύει και να ερμηνεύει τα δεδομένα του ασθενούς καθώς και να προσδιορίζει και να ιεραρχεί τα πραγματικά ή πιθανά προβλήματα υγείας και των παραγόντων που προκαλούν ή συμβάλουν στην δημιουργία αυτών των προβλημάτων. Ιεραρχεί τις νοσηλευτικές παρεμβάσεις και ν' αναπτύσσει το σχέδιο νοσηλευτικής φροντίδας, για την πρόληψη, μείωση ή επίλυση των προβλημάτων που αναγνωρίστηκαν, με κατάλληλη διατύπωση των σκοπών/εκβάσεων και των σχετικών νοσηλευτικών οδηγιών. Εκτιμά τ' αποτελέσματα της παρεχόμενης νοσηλευτικής φροντίδας, να επανασχεδιάζει εκεί όπου χρειάζεται και τέλος να ενημερώνει, γραπτά και προφορικά, για όλες τις νοσηλευτικές παρεμβάσεις που αφορούν τον ασθενή, με πλήρη, ακριβή και συνοπτικό τρόπο. 				

	<ul style="list-style-type: none"> • Αναγνωρίζει τα προβλήματα που μπορεί να αντιμετωπίζει η οικογένεια και να τη στηρίζει ανάλογα. • Αποτελεί μέλος της θεραπευτικής ομάδας και να λειτουργεί αποτελεσματικά σε συνεργασία με τα υπόλοιπα μέλη της. • Δίνει οδηγίες για την προαγωγή της υγείας, την πρόληψη των ασθενειών, την αποκατάσταση της υγείας και την αντιμετώπιση των δυσλειτουργιών. <p>Ειδικά Μαθησιακά Αποτελέσματα Μαθήματος:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Εκτελεί τη νοσηλευτική εκτίμηση ασθενών με προβλήματα τα οποία περιγράφονται πιο κάτω, και βασισμένος σε αυτή να σχεδιάζει και εφαρμόζει σχέδια ολιστικής νοσηλευτικής φροντίδας και να αξιολογεί τα αποτελέσματα της σε κλινικό επίπεδο. • Αναγνωρίζει και να χειρίζεται με επιδεξιότητα το υλικό το οποίο είναι απαραίτητο για την εκτέλεση των νοσηλευτικών τεχνικών οι οποίες περιγράφονται παρακάτω. • Εκτελεί με ακρίβεια και επιδεξιότητα τις τεχνικές αυτές και να αξιολογεί τα αποτελέσματα της εφαρμογής τους σε ασθενείς σε κλινικό επίπεδο. • Προετοιμάζει τα απαραίτητα υλικά και να συμμετέχει με την απαιτούμενη επιδεξιότητα στην εκτέλεση των παρεμβατικών τεχνικών οι οποίες περιγράφονται πιο κάτω. 		
Προαπαιτούμενα	NRS125, NRS200	Συναπαιτούμενα	NRS 255
Περιεχόμενο Μαθήματος	<p>Γενική περιγραφή</p> <p>Η κλινική άσκηση πραγματοποιείται σε γενικά και ειδικά τμήματα στον κλινικό χώρο. Κατά τη διάρκεια αυτής της εκπαίδευσης, ο φοιτητής της Νοσηλευτικής με βάση τις θεωρητικές του γνώσεις ασκείται στην εφαρμογή των μεθόδων, τεχνικών και διεργασιών της Νοσηλευτικής επιστήμης.</p> <p>Ταυτόχρονα, ο φοιτητής πρέπει να διασφαλίζει:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Άνετο, ασφαλές και θεραπευτικό περιβάλλον. • Επικοινωνία και ψυχολογική στήριξη του ασθενούς και του εγγύτερου περιβάλλοντός του. • Την εκπαίδευση και διδασκαλία του ασθενούς και του περιβάλλοντός του. • Την επανένταξη του ασθενούς στους ατομικούς, οικογενειακούς και κοινωνικούς του ρόλους. <p>Ειδική περιγραφή</p> <p>Ο φοιτητής ακολουθεί την καθορισμένη ημερήσια διαδικασία που εφαρμόζεται στο εκάστοτε Νοσηλευτικό Ίδρυμα, ενώ παράλληλα συμμετέχει ενεργά, ως μέλος της Θεραπευτικής Ομάδας, σε όλες τις νοσηλευτικές παρεμβάσεις σύμφωνα με το πρωτόκολλο νοσηλείας του κάθε τμήματος και τα όσα έχει διδαχθεί. Συγκεκριμένα, ο φοιτητής θα πρέπει να συμμετέχει στα ακόλουθα:</p> <p>Βασική I & II</p> <ul style="list-style-type: none"> • Εισαγωγή και υποδοχή ασθενούς σε νοσηλευτικό τμήμα. Προετοιμασία κλίνης και περιβάλλοντος του ασθενούς. Έξοδος ασθενούς: 		

Συμβουλευτική ασθενούς και περιβάλλοντός του πριν την έξοδο. Διεκπεραίωση διαδικασίας εξιτηρίου. Μετακίνηση ασθενούς σε άλλη Μονάδα, Ίδρυμα ή Οικία.

- Εφαρμογή της νοσηλευτικής διεργασίας: Νοσηλευτική εκτίμηση ασθενούς - λήψη και συμπλήρωση ιστορικού υγείας, φυσική εκτίμηση ασθενούς: επισκόπηση, ψηλάφηση, επίκρουση, ακρόαση και ζωτικά σημεία (λήψη, καταγραφή και αξιολόγηση). Νοσηλευτική διάγνωση, ιεράρχηση των νοσηλευτικών παρεμβάσεων και ανάπτυξη του σχεδίου νοσηλευτικής φροντίδας. Υλοποίηση του σχεδίου φροντίδας, εκτίμηση των αποτελεσμάτων της παρεχόμενης νοσηλευτικής φροντίδας και επανασχεδιασμός εκεί όπου χρειάζεται. Γραπτή και προφορική ενημέρωση.
- Εφαρμογή και χρήση προστατευτικών μέσων για την ασφάλεια του ασθενούς.
- Τήρηση αρχών ασηψίας -αντισηψίας (τεχνική πλυσίματος χεριών, διαχείριση άσηπτου και σηπτικού υλικού), πρόληψη και έλεγχος των λοιμώξεων στο χώρο του νοσοκομείου και απομόνωσης των ασθενών όπου αυτό είναι απαραίτητο.
- Έγερση - μετακίνηση ασθενών: στο κρεβάτι, στην καρέκλα, σε τροχήλατο, εξαρτήματα κρεβατιού για την τοποθέτηση του ασθενούς κ.α. Βοήθεια στην εκτέλεση ασκήσεων πλήρους τροχιάς και στη βάδιση. Εργονομία σώματος και πρόληψη τραυματισμών.
- Ατομική φροντίδα κλινήρους ασθενούς: Φροντίδα στοματικής κοιλότητας και προσώπου, οφθαλμών, λούσιμο κεφαλής επί κλίνης, λουτρό επί κλίνης, τοπική φροντίδα γεννητικών οργάνων, φροντίδα άκρων (ονύχων χεριών και άκρων ποδιών). Ετοιμασία κλίνης κλινήρους ασθενούς.
- Σίτιση ασθενών από το στόμα.
- Χορήγηση και αφαίρεση ουροδοχείου. Μέτρηση και καταγραφή αποβαλλομένων ούρων και συλλογή δειγμάτων.
- Χορήγηση και αφαίρεση δοχείου για κένωση του εντέρου. Τοποθέτηση σωλήνα αερίων, υποκλυσμός, συλλογή δείγματος κοπράνων. Εξέταση δείγματος κοπράνων για λανθάνον αίμα.
- Αρχές χορήγησης φαρμάκων. Συμπλήρωση του δελτίου χορήγησης φαρμάκων. Διαχείριση και διαφύλαξη φαρμάκων. Ειδική διαχείριση ναρκωτικών φαρμάκων. Προετοιμασία και χορήγηση φαρμάκων: από το στόμα (ταμπλέτες, κάψουλες, σιρόπι), ενδοδερμικά, υποδόρια, ενδομυϊκά, ενδοφλέβια. Ενσταλάξεις φαρμάκων στα μάτια, μύτη, αυτιά και σε βλεννογόνο (π.χ. στοματικό αντιμυκητιακό διάλυμα). Δερματικές τοπικές εφαρμογές φαρμάκων (αλοιφές, κρέμες, λοσιόν, πούδρες και έλαια). Χορήγηση φαρμάκων από το απευθυσμένο (υπόθετα).
- Εφαρμογή θερμότητας. Ξηρή και υγρή θερμότητα – εφαρμογή επιθεμάτων και εφαρμογή επιθεμάτων με φαρμακευτικές ουσίες. Εφαρμογή ψύχους. Ξηρό ψύχος, υγρό ψύχος - εφαρμογή επιθεμάτων και εφαρμογή επιθεμάτων με φαρμακευτικές ουσίες.
- Αξιολόγηση και αντιμετώπιση του οξύ και χρόνιου πόνου (εφαρμογή μη φαρμακευτικής και φαρμακευτικής αγωγής ανακούφισης του πόνου).
- Πρόληψη και αντιμετώπιση κατακλίσεων: Διερεύνηση και αξιολόγηση των παραγόντων κινδύνου των κατακλίσεων. Λήψη μέτρων πρόληψης. Εκτίμηση των κατακλίσεων. Θέσεις κατακλιμένων ασθενών και συστηματική αλλαγή τους. Ειδική φροντίδα κατακλίσεων σε όλα τα στάδια.
- Προθανάτια και μεταθανάτια φροντίδα.

Παθολογική Νοσηλευτική I & II

- Εφαρμογή της νοσηλευτικής διεργασίας σε παθολογικούς ασθενείς με υδατοηλεκτρολυτικές και οξεοβασικές διαταραχές καθώς επίσης και διαταραχές της ανοσιακής απόκρισης, του ενδοκρινικού, του καλυπτήριου, του αιμοποιητικού, του αναπνευστικού, του πεπτικού και του νευρικού συστήματος. Νοσηλευτική αξιολόγηση ασθενούς και νοσηλευτική διάγνωση. Ιεράρχηση των νοσηλευτικών παρεμβάσεων και ανάπτυξη του σχεδίου νοσηλευτικής φροντίδας. Υλοποίηση του σχεδίου φροντίδας, εκτίμηση των αποτελεσμάτων της παρεχόμενης νοσηλευτικής φροντίδας και επανασχεδιασμός εκεί όπου χρειάζεται. Γραπτή και προφορική ενημέρωση.
- Αγγειακή προσπέλαση για αιμοληψία και χορήγηση ενδοφλέβιων υγρών. Υπολογισμός της ροής των υγρών, παρακολούθηση ασθενούς με ενδοφλέβια χορήγηση υγρών καθώς και αλλαγή του ενδοφλέβιου διαλύματος, της συσκευής έγχυσης και του επικαλύμματος.
- Αξιολόγηση του ισοζυγίου υγρών: Μέτρηση και καταγραφή προσλαμβανόμενων και αποβαλλομένων υγρών, εκτίμηση και ενημέρωση κατάστασης του ασθενούς.
- Έλεγχος σακχάρου με Dextrostestick, έλεγχος σακχάρου και οξόνης στα ούρα. Χορήγηση Ινσουλίνης. Φροντίδα διαβητικού ποδιού.
- Έλεγχος κορεσμού οξυγόνου (από το δάκτυλο με μηχανήμα οξυμετρίας).
- Οξυγονοθεραπεία: Συστήματα παροχής Οξυγόνου χαμηλής ροής με ρινική κάνουλα, απλή μάσκα προσώπου, μάσκα μερικής επανεισπνοής, μάσκα χωρίς επανεισπνοή. Συστήματα παροχής Οξυγόνου υψηλής ροής με μάσκα Venturi και μάσκα αερούματος. Με σάκο-μάσκα (ambu).
- Εισαγωγή ρινογαστρικού καθετήρα, έλεγχος της θέσης και της βατότητάς του. Σίτιση ασθενών ρινογαστρικά (διαλείπουσα και συνεχής). Χορήγηση φαρμάκων ρινογαστρικά. Πλύση στομάχου. Αφαίρεση του ρινογαστρικού καθετήρα.
- Ολική παρεντερική σίτιση.

Χειρουργική Νοσηλευτική I & II

- Εφαρμογή της νοσηλευτικής διεργασίας χειρουργικών ασθενών με διαταραχές του ενδοκρινικού, του καλυπτήριου, του αιμοποιητικού, του αναπνευστικού, του πεπτικού, και του νευρικού συστήματος προεγχειρητικά, διεγχειρητικά και μετεγχειρητικά: Νοσηλευτική εκτίμηση ασθενούς και νοσηλευτική διάγνωση. Ιεράρχηση των νοσηλευτικών παρεμβάσεων και ανάπτυξη του σχεδίου νοσηλευτικής φροντίδας. Υλοποίηση του σχεδίου φροντίδας, εκτίμηση των αποτελεσμάτων της παρεχόμενης νοσηλευτικής φροντίδας και επανασχεδιασμός εκεί όπου χρειάζεται. Γραπτή και προφορική ενημέρωση.
- Πρό-εγχειρητική φροντίδα του ασθενούς: Ετοιμασία του ασθενούς (ατομική υγιεινή, τοπική προετοιμασία του δέρματος, προετοιμασία του εντέρου, ασκήσεις αναπνοών, βήχα κ.α.), ετοιμασία περιβάλλοντος (π.χ. χειρουργικής κλίνης κ.α.) και απαραίτητου εξοπλισμού. Διεκπεραίωση γραφειοκρατικής διαδικασίας και προ-εγχειρητικού ελέγχου.
- Διεγχειρητική φροντίδα του ασθενούς: Βασικός εξοπλισμός χειρουργείου, προετοιμασία για χειρουργική επέμβαση, χειρουργικά εργαλεία, ιματισμός, ράμματα, παροχετευτικοί σωλήνες.
- Μετεγχειρητική φροντίδα του ασθενούς: Παραλαβή ασθενούς από το χειρουργείο - μετεγχειρητική άμεση εκτίμηση και φροντίδα, πρόληψη και αντιμετώπιση μετεγχειρητικών δυσχερειών και επιπλοκών, ενημέρωση διαγραμμάτων του ασθενούς, προαγωγή της αποκατάστασης της υγείας (έλεγχος αποβολής ούρων και κοπράνων, πρόληψη διαταραχών των

	<p>υγρών και ηλεκτρολυτών, φροντίδα ειδικής διατροφής και εξασφάλιση άνεσης και ανάπαυσης).</p> <ul style="list-style-type: none"> • Αξιολόγηση και αντιμετώπιση χειρουργικού ασθενούς με πόνο (εφαρμογή μη φαρμακευτικής και φαρμακευτικής αγωγής ανακούφισης του πόνου). • Διαχείριση χειρουργικού τραύματος - τήρηση αρχών ασηψίας/αντισηψίας: Φροντίδα χειρουργικού τραύματος, βράχυνση / αφαίρεση σωλήνων παροχέτευσης, αφαίρεση ραμμάτων, χρήση επιδεσμικού υλικού. Φροντίδα εγκαυματικών ασθενών. • Μετάγγιση αίματος και παραγώγων αυτού: Εξασφάλιση μονάδας αίματος, ακριβής έλεγχος της μονάδας, χορήγηση αίματος και συνεχής παρακολούθηση πιθανών αντιδράσεων του ασθενούς. • Παρακολούθηση και παροχή νοσηλευτικής φροντίδας στην εκτέλεση παρεμβατικών τεχνικών όπως: παρακέντηση μυελού των οστών. • Φροντίδα τραχειοστομίας: Διατήρηση λειτουργίας τραχειοστομίας (καθαρισμός - αναρρόφηση), αλλαγή τραχειοσωλήνα, φροντίδα τραχειοσωλήνα, εκπαίδευση και διδασκαλία ασθενούς με τραχειοστομία. Οξυγονοθεραπεία και χορήγηση φαρμάκων με νεφελοποιητές και φορητό πεκαστήρα. Συλλογή δειγμάτων βιολογικών υγρών (π.χ. από τραχειοστομία κ.α.). • Βοήθεια στην τοποθέτηση κλειστής παροχέτευσης θώρακα και φροντίδα αρρώστου. • Τοπική φροντίδα γαστροστομίας και λήψη μέτρων για πρόληψη λοιμώξεων. Σίτιση ασθενών από γαστροστομία (διαλείπουσα και συνεχής). Χορήγηση φαρμάκων από γαστροστομία. • Έλεγχος και φροντίδα λειτουργίας σωλήνα Sengstaken-blakemore. • Διαχείριση ειλεοστομίας και κολοστομίας: Φροντίδα ειλεοστομίας, φροντίδα κολοστομίας, υποκλυσμός από κολοστομία, πλύση κολοστομίας, συλλογή δειγμάτων κοπράνων, εκπαίδευση και διδασκαλία ασθενούς για αυτοφροντίδα). • Βοήθεια στην τοποθέτηση συσκευής μέτρησης ενδοκρανιακής πίεσης. • Μέτρηση του επιπέδου συνείδησης με εφαρμογή της κλίμακας της Γλασκόβης. • Εκτίμηση της βάδισης και της ισορροπίας. • Παρακολούθηση και παροχή νοσηλευτικής φροντίδας στην εκτέλεση παρεμβατικών τεχνικών όπως: παρακεντήσεις θώρακα, κοιλίας, ήπατος και οσφυονωτιαία παρακέντηση. 		
<p>Μεθοδολογία Διδασκαλίας</p>	<p>Κλινική άσκηση σε Δημόσια και Ιδιωτικά Νοσηλευτήρια</p> <p>Η άσκηση αυτή πραγματοποιείται κατά τη διάρκεια του τέταρτου εξαμήνου και περιλαμβάνει άσκηση σε γενικά και ειδικά τμήματα στον κλινικό χώρο, κάτω από πραγματικές συνθήκες άσκησης της Νοσηλευτικής υπό την επίβλεψη και καθοδήγηση Καθηγητών, Κλινικών Εκπαιδευτών ή και έμπειρου Νοσηλευτικού Προσωπικού που εργάζεται στα συγκεκριμένα τμήματα.</p> <p>Παράλληλα, στα πλαίσια της άσκησης αυτής, ανασκοπείται η αποκτηθείσα εμπειρία και συζητούνται / σχολιάζονται / επεξηγούνται και επιλύονται πιθανές απορίες των φοιτητών σε σχέση με τα θέματα με τα οποία ασχολούνται κατά την άσκησή τους.</p> <table border="1" data-bbox="483 1921 1098 1962"> <tr> <td data-bbox="483 1921 895 1962">Κλινική Πρακτική</td> <td data-bbox="895 1921 1098 1962">350 ώρες</td> </tr> </table>	Κλινική Πρακτική	350 ώρες
Κλινική Πρακτική	350 ώρες		

Βιβλιογραφία	<ul style="list-style-type: none"> • Μπαλτόπουλος Γ.Ι (2013) ΒΑΣΙΚΕΣ, ΑΝΤΩΤΕΡΕΣ ΚΑΙ ΕΞΕΙΔΙΚΕΥΜΕΝΕΣ ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΕΣ ΔΕΞΙΟΤΗΤΕΣ, ΒΗΤΑ Ιατρικές Εκδόσεις • Perry G.A & Potter P.A (2011), ΒΑΣΙΚΗ ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΗ ΚΑΙ ΚΛΙΝΙΚΕΣ ΔΕΞΙΟΤΗΤΕΣ, Εκδόσεις Πασχαλίδης • Pamela Lynn (2012), ΚΛΙΝΙΚΕΣ ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΕΣ ΔΕΞΙΟΤΗΤΕΣ ΚΑΙ ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΗ ΔΙΕΡΓΑΣΙΑ Έγχρωμος άτλας, Ιατρικές Εκδόσεις Π. Χ. Πασχαλίδης • Kathleen Osborn, Cheryl Wraa, Annita Watson (2013), ΠΑΘΟΛΟΓΙΚΗ – ΧΕΙΡΟΥΡΓΙΚΗ ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΗ Ιατρικές Εκδόσεις Π. Χ. Πασχαλίδης • Ignatavicius D, Workman ML., ΠΑΘΟΛΟΓΙΚΗ ΧΕΙΡΟΥΡΓΙΚΗ ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΗ, Εκδόσεις ΒΗΤΑ • Ulrich, Canale, Wendell, ΠΑΘΟΛΟΓΙΚΗ & ΧΕΙΡΟΥΡΓΙΚΗ ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΗ, Εκδόσεις Λαγός
Αξιολόγηση	<p>Οι κλινικές δεξιότητες και ικανότητες αξιολογούνται ως εξής:</p> <p>Συνεχώς και συνολικά καθ' όλη τη διάρκεια της άσκησης του φοιτητή στον κλινικό χώρο, από τους Καθηγητές, τους Κλινικούς Εκπαιδευτές ή και τον υπεύθυνο Νοσηλεύτη του κλινικού χώρου όπου εκπαιδεύεται.</p> <p>Συνεχής και συνολική αξιολόγηση στον κλινικό χώρο. 100%</p>
Γλώσσα	Ελληνική και Αγγλική